

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A közösségi hálózatépítő oldalak hatása a polgárookra/fogyasztókra

(saját kezdeményezésű vélemény)

(2010/C 128/12)

Előadó: **Jorge PEGADO LIZ**

2009. február 26-i plenáris ülésén az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság úgy határozott, hogy Eljárási Szabályzata 29. cikkének (2) bekezdése alapján véleményt dolgoz ki a következő tárgyban:

A közösségi hálózatépítő oldalak hatása a polgárookra/fogyasztókra.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Közlekedés, energia, infrastruktúra és információs társadalom” szekció 2009. október 12-én elfogadta véleményét.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2009. november 4–5-én tartott, 457. plenáris ülésén (a november 4-i ülésnapon) 108 szavazattal 2 ellenében, 10 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1. Az EGSZB elismeri az interneten működő közösségi hálózatépítő oldalak kulturális, politikai és társadalmi jelentőségét a szabad véleménynyilvánításhoz való alapvető jogukat gyakorló emberek kommunikációjának és interakciójának eszközeként.

1.2. Az EGSZB az ilyen fórumok terjedéséhez kapcsolódó gazdasági előnyökre is felhívja a figyelmet, különösen a különféle kereskedelmi és marketingcélú kommunikációs tevékenységekkel kapcsolatban bennük rejlő lehetőségekre.

1.3. Az EGSZB ki szeretné emelni az internetes közösségi hálózatépítő fórumok bővülésének kedvező vonatkozásait, különösen azt, hogy hozzájárulnak a véleménynyilvánítás szabadságának biztosításához és érvényesülésének megkönnyítéséhez bizonyos politikai helyzetekben, online közösségek kialakulásához és továbbfejlődéséhez, továbbá hogy lehetővé teszik a(z újbóli) kapcsolatfelvételt barátokkal és családtagokkal, elősegítik kiskorúak veszélyhelyzetbe kerülésének megelőzését, és lehetőséget nyújtanak számukra a segítségkérésre és az egészséggel kapcsolatos információk megosztására ezeken a hálózatokon keresztül.

1.4. Ugyanakkor az EGSZB csatlakozni kíván azokhoz a civil szervezetekhez és egyesületekhez, családokhoz és egyénekhez, amelyek, illetve akik megalapozott aggodalmuknak adtak hangot a közösségi hálózatok illegális és visszaélést jelentő, egy sor alapvető emberi jogot sértő használatának kockázataival kapcsolatban.

1.5. Az EGSZB elsősorban azokra a kockázatokra szeretné felhívni a figyelmet, amelyek a közösségi hálózatépítő oldalak kiskorúak és a közönség más olyan sebezhető – főként: csekély digitális jártassággal bíró – tagjai általi használatához kapcsolódnak, akik gyakran esnek áldozatául olyanoknak, akik személyes méltóságukat sértő, valamint testi-lelki épségüket, vagy akár életüket veszélyeztető illegális tevékenységekbe vonják be őket.

1.6. Az EGSZB üdvözli az Európai Bizottság közelmúltbeli kezdeményezéseit – különösen azokat, amelyeket az Információs Társadalmi és Médiaügyi Főigazgatóság, valamint a Jogvényesülés, Szabadság és Biztonság Főigazgatósága vállalt – a hálózatok működtetői közötti megállapodások elősegítésére, magatartási kódexek és helyes gyakorlatokat tartalmazó gyűjtemények formájában.

1.7. Az EGSZB azonban úgy véli, hogy az EU-nak és tagállamainak fel kell gyorsítaniuk tevékenységüket annak érdekében, hogy a közönség tájékozottabbá váljon a közösségi hálózatépítő oldalak használatával járó kockázatok és az alkalmazandó helyes gyakorlatok terén.

1.8. Az EGSZB továbbá úgy véli, hogy fokozott erőfeszítéseket kell tenni azért, hogy a fiatalokat szélesebb körű oktatásban részesítsük e témákban már az első iskolaévektől kezdve; hogy az internethasználat szülői felügyeletének jelentőségére való tekintettel a családok nagyobb támogatást kapjanak; hogy hozzáférésgátló és szűrőeszközök kerüljenek kifejlesztésre; hogy nagyobb fokú kockázati megelőzést biztosítsunk; és hogy eredményesebben üldözzük az e téren folytatott illegális, illetve káros gyakorlatokat.

1.9. Az EGSZB ezzel összefüggésben úgy ítéli meg, hogy a fiatalokat közvetlenül be kellene vonni az operatív modellek meghatározásába és a közösségi hálózatokkal kapcsolatos kérdések megvitatásába és rendezésébe, mivel ők azok, akik valószínűleg a legjobban és leghamarabb megértik az e területen felmerülő kérdéseket, és megoldásokat tudnak javasolni.

1.10. Az EGSZB sürgeti az Európai Bizottságot, hogy folytassa az internetes közösségi hálózatépítő oldalak jelenségének elmélyült tanulmányozását annak érdekében, hogy alaposan megérthessük a helyzetet és különösen annak kulturális, társadalmi és gazdasági hatásait, valamint azt, hogy hogyan lehetne felhasználni ezeket az oldalakat olyan fontos kérdések szélesebb körű megvitatására, mint az éghajlatváltozás vagy a „Tájékoztatás Európáról” kezdeményezés.

1.11. Az EGSZB azt ajánlja, hogy az Európai Bizottság – a helyes önszabályozási gyakorlatok mellett – vegye fontolóra olyan társszabályozási mechanizmusok kialakítását, amelyek lehetővé tennék a helyes gyakorlatok kapcsán kötött megállapodások megfelelő ellenőrzését azok megszegésének megelőzése, a visszaélések megszüntetése és az e cselekményeket elkövetők hatóságos büntetése érdekében. Az információs technológiák használata révén valamennyi tagállamban egyidejűleg elkövetett, a büntetőjog hatálya alá tartozó cselekedetekkel kapcsolatban az Uniónak ezentúl a felelős nemzeti szereplők által koordináltan irányított harmonizált vádemelési és büntető rendelkezéseket előíró rendszer felé kellene elmozdulnia.

1.12. Az EGSZB ezért azt javasolja, hogy az Európai Bizottság a 2008 júliusában általa végzett nyilvános konzultáció folytatásaként dolgozzon ki zöld könyvet a közösségi hálózatépítő oldalak témájában, meghatározva az ilyen oldalak hatásait elemző jövőbeli munkák főbb irányvonalait. A kidolgozási folyamat során meg kell hallgatni a különböző, érintett civil szervezetek és egyesületek véleményét is.

1.13. Az EGSZB azt ajánlja, hogy fontolják meg annak lehetőségét, hogy a meglévő uniós testületek hatásköreinek kiterjesztésével és összevonásával olyan uniós szintű ombudsmant jelölhessenek ki, aki az emberi méltóságnak, a magánéletnek és a személyes adatoknak az elektronikus kommunikáció és az audiovizuális szektor terén történő védelmével összefüggő valamennyi kérdésért felelne, így közelebbről a közösségi hálózatépítő oldalak témaköréért is.

1.14. Az EGSZB azt ajánlja, hogy a tagállamok javítsák szakpolitikáik nemzeti szintű összehangolását az effajta helyzetek kezelését célzó, koherens jogi keret kialakítása érdekében, összehangoltan alkalmazandó hatáskörrel ruházva fel a nemzeti szabályozó hatóságokat, vagy megfelelő szabályozási mechanizmusokat hozva létre.

1.15. Az EGSZB konkrétan arra kéri az Európai Parlament tagjait, hogy ezeket az új kérdésköröket vegyék fel politikai napirendjük legfontosabb pontjai közé, így válaszolva a civil társadalom növekvő aggodalmaira.

2. Bevezetés

2.1. E saját kezdeményezésű vélemény tárgya a közösségi hálózatépítő oldalak fogyasztókra, illetve a nagyközönségre gyakorolt hatása. E fórumok lényegében online szolgáltatásokat nyújtanak azonos tevékenységet folytató, illetve közös érdeklődésű, vagy egyszerűen mások érdeklődési területeire és tevékenységére kíváncsi emberek közösségeinek kialakítása és összekapcsolása érdekében, ugyanakkor egy sor olyan funkciót is kínálnak, amelyek révén a felhasználók kommunikálhatnak egymással (lásd: http://www.saferinternet.org/ww/en/pub/insafe/safety_issues/faqs/social_networking.htm).

2.2. A közösségi hálózatépítés gyorsan terjed: napjainkban mintegy 211 millióan veszik igénybe ezeket az online szolgáltatásokat rendszeresen, ami az internethasználók (282,7 millió főre becsült) teljes táborának körülbelül a háromnegyedét jelenti. Elsősorban 16 éves és afeletti fiatalok használják ezen oldalak

funkcióit. A szektor növekedése ellenére egyes szolgáltatások tartós igénybe vevőinek aránya viszonylag alacsony. Az Európai Bizottság becslései ⁽¹⁾ szerint a közösségi hálózatok mintegy 40 millió rendszeres felhasználót vonzanak Európában, bár megjegyzendő, hogy tavaly a felhasználás körülbelül 35 %-kal nőtt, és az előrejelzések szerint 2012-ig a felhasználók száma több mint a kétszeresére, 107,4 millió főre nő majd.

2.3. Ezzel párhuzamosan nemzetközi cégek csatlakoztak az új jelenséghez, termékeiket és szolgáltatásaikat hirdetve az oldalon, időnként tisztességtelen módon. Barack Obama kampánya nyomán politikai pártok is döntöttek ezen új szolgáltatások igénybevétele mellett, amint azt a közelmúltbeli európai parlamenti választások is megmutatták. Még a Vatikán is feliratkozott a Facebookra (Pope2you.net).

2.4. Egyszerűen a közösségi hálózatokat főként az alábbiak jellemzik: általában ingyenes szolgáltatás, a tagok számának gyors, hatványozott növekedése, kiemelkedően magas gazdasági érték, könnyű használat és a felhasználók közti kapcsolattartást lehetővé tevő funkciók megléte.

2.5. Ebben a véleményben megvizsgáljuk a legfrissebb közösségi kezdeményezéseket, elemezzük a jelenlegi jogi keretet, felmérjük a közösségi oldalak által kínált lehetőségeket és használatuk kockázatait, továbbá ajánlásokat és javaslatokat teszünk a felhasználók biztonságát és az effajta kommunikációs formákba vetett bizalmukat növelő intézkedésekre.

3. A közösségi hálózatok hatása és kockázatai

3.1. Az internetalapú közösségi hálózatépítő szolgáltatások aránylag új jelenségnek számítanak. Technológiájuk folyamatosan fejlődik, és széles körben elismert, hogy átalakítják az internetes személyközi kapcsolatokat és kommunikációt.

3.2. Annak érdekében, hogy pontos fogalmunk legyen a jelenség méreteiről, megjegyzendő, hogy a ComScore tanulmánya szerint csak a Facebook közösségi hálózatépítő szolgáltatás oldalára – amely a világ hatodik leglátogatottabb oldala – havi mintegy 275 milliószor kattintanak rá. Európában 2009 februárjában mintegy 100 millió ember jelentkezett fel a Facebookra, ami azt jelenti, hogy minden online töltött 100 percből 4-et ezen az oldalon töltöttek, ez a közösségi oldalakon töltött idő több mint 30 %-át teszi ki, ami tavaly még csak 12 % volt.

3.3. A közösségi hálózatoknak tagadhatatlan előnyei vannak, különösen, mivel hozzájárulnak:

- i) a véleménynyilvánítás szabadságához bizonyos társadalmi és politikai helyzetekben;
- ii) online közösségek kialakításához és összekapcsolásához;
- iii) barátok és családtagok felkutatásához és a velük való találkozáshoz, illetve kapcsolattartásuk lehetővé tételéhez;

(1) IP/08/232, Brüsszel, 2009. február 10.

- iv) a kiskorúak számára veszélyt jelentő helyzetek megelőzéséhez, és ahhoz, hogy a kiskorúak segítséget tudjanak kérni a közösségi oldalakon keresztül, valamint
- v) áruk és szolgáltatások promóciójához és az e-kereskedelem bővítéséhez.

3.4. Mindezen előnyök ellenére szem előtt kell tartani, hogy a közösségi hálózatépítő oldalak – különösen a kiskorúak fejlődése szempontjából – kockázatokat is rejtnek, mivel illegális vagy alantas célokra használhatják azokat. (2) Ilyenek például:

- i) az ilyen szolgáltatásokon keresztül közvetített inzultusok által okozott lelki trauma;
- ii) gyermekek és fiatalok szexuális zaklatása;
- iii) meztelen vagy félmeztelen serdülőkorúakról készült fényképek vagy videók közzététele akár saját maguk, akár mások által;
- iv) prostituáltakat és „kísérőket” közvetítő szolgáltatások nyílt hirdetései;
- v) a személyes adatokkal való gyakori visszaélés, a hírnév és az emberi méltóság megsértése;
- vi) a felhasználók testi és mentális egészségének veszélyeztetése;
- vii) erőszakra, rasszizmusra és idegengyűlöletre való felbujtás;
- viii) fasiszta jellegű vagy a nácizmust hirdető, totalitárius ideológiák terjesztése; valamint
- ix) fiatalok által állítólag az ilyen hálózatokon közzétett intim részletek miatt elkövetett öngyilkosságok.

3.5. Emellett figyelembe kell venni a közösségi oldalakon használt új generációs technológiákat is, különösen azokat az alkalmazásokat, amelyek megadják a felhasználók földrajzi koordinátáit (geotagging), az arcfelismerő technológiákat használó alkalmazásokat, melyek révén az arcok felhasználói fiókokhoz köthetők, valamint a mobiltelefonok legújabb generációja által kínált kommunikációs lehetőségeket.

3.6. Azt is meg kell említeni, hogy az ilyen hálózatok kiválóan alkalmasak vírusok terjesztésére, erre példa a 2009. április 11–12-i hétvégén a Twitteren elszabadult vírus, amely több mint 100 ezer automatikus üzenetet küldött szét, nem tudni, hány felhasználói fiókot fertőzve meg.

(2) Ezzel kapcsolatban különösen az ENISA (Európai Hálózat- és Információbiztonsági Ügynökség) *Security Issues and Recommendations for Online Social Networks* [Az online kapcsolatépítő hálózatokkal kapcsolatos biztonsági kérdések és ajánlások] c. jelentését ajánljuk, amely az alábbi címen érhető el: www.enisa.europa.eu/doc/pdf/deliverables/enisa_pp_social_networks.pdf.

3.7. A 2008-as Biztonságosabb Internetért Fórum (3) keretében az Európai Bizottság nyilvános konzultációra bocsátott egy kérdőívet a közösségi hálózatokról. (4) A beérkezett válaszok alapján (5) az az általános nézet, hogy a közösségi oldalak használatakor a kiskorúakat leginkább az internetes zaklatás (cyberbullying), a magánélet megsértése és a szexuális célú megközelítés (grooming) veszélye fenyegeti.

3.8. Az internetes zaklatást illetően (6) az európai szülők 54 %-a tart attól, hogy gyermekei effajta zaklatás áldozatául esnek. A francia, görög és portugál szülők több mint 80 %-a aggódik amiatt, hogy gyermeküket internet- vagy mobiltelefon-használat közben zaklathatják. A gyermekek jogainak védelme és az oktatás terén komoly hagyományokkal rendelkező egyes országokban, például Dániában, Svédországban és Finnországban a szülők jobban bíznak abban, hogy gyermekeik biztonságosan interneteznek, ugyanis 69 %-uk nem tart esetleges kiberzaklatástól.

3.9. Az Egyesült Királyságban egy kétezer 11–18 év közti fiatal részvételével készített felmérés alapján levont következtetések szerint minden harmadik fiatal zaklattak már közösségi oldalon vagy SMS-ben, és a lányok esetében az effajta visszaélések valószínűsége négyszer nagyobb, mint a fiúk esetében.

3.10. A közösségi hálózatok használatával kapcsolatban felmerülő másik komoly probléma a magánélet védelme. Az adatok és a magánélet védelmével foglalkozó hatóságok 2008. október 15–17-én Strasbourgban tartott, 30. nemzetközi konferenciáján állásfoglalást fogadtak el a magánélet védelméről a közösségi hálózatépítő szolgáltatásokban, (7) amelynek ajánlásai alapos megfontolásra érdemesek.

3.11. A főbb európai közösségi hálózatépítő oldalak üzemeltetői között 2009. február 10-én az önszabályozásról megkötött „Biztonságosabb közösségi hálózatépítési elveket az EU-nak!” elnevezésű megállapodásnak (8) már 20 aláírója van; a megállapodás egyértelműen meghatározza azokat a kockázatokat is, melyeknek az ilyen oldalak 18 év alatti felhasználói ki vannak téve: zaklatás (gyermekzaklatás internetes oldalakon vagy SMS-ek formájában), pszichés befolyásolás (amikor egy felnőtt egy gyermek bizalmába férkőzik azzal a szándékkal, hogy szexuálisan molesztálja) és olyan kockázatos viselkedés, mint például személyes információk közzététele jogtalan célokra.

(3) http://ec.europa.eu/information_society/activities/sip/events/forum/forum_sep2008/index_en.htm.

(4) http://ec.europa.eu/information_society/activities/sip/policy/consultations/ageverif_sns/index_en.htm.

(5) http://ec.europa.eu/information_society/activities/sip/docs/pub_consult_age_rating_sns/summaryreport.pdf.

(6) „Az internet gyermekek általi biztonságosabb felhasználása felé az Európai Unióban – szülői perspektíva” című 2008-as Eurobarométer gyorsfelmérés, http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_248_en.pdf.

(7) Állásfoglalás a magánélet védelméről a közösségi hálózatépítő szolgáltatásokban: http://www.privacyconference2008.org/adopted_resolutions/STRASBOURG2008/resolution_social_networks_en.pdf.

(8) „Safer Social Networking principles for the EU” [Biztonságosabb közösségi hálózatépítési elveket az EU-nak!], elérhető az alábbi címen: http://ec.europa.eu/information_society/activities/social_networking/eu_action/selfreg/index_en.htm#self_decl.

4. Az EGSZB által szervezett meghallgatás

4.1. A szóban forgó társadalmi jelenség természetéből és gyors fejlődéséből kifolyólag ajánlatosnak látszott meghallgatást tartani a vélemény kidolgozási folyamatának keretében. Erre sor is került az EGSZB székházában, ahol a Tanács, az Európai Bizottság, az ENISA, az európai adatvédelmi biztos és az illetékes nemzeti hatóságok képviselői mellett a közösségi oldalak működtetésében és használatában legrepresentatívabb érdekeltek közé tartozó civil szervezetek és fogyasztók is megjelentek.

4.2. Az előzőleg kiküldött kérdőívre beérkezett válaszok, a különféle vélemények és a pezsgő ötlet- és javaslatbörze (ezek összefoglalása megtalálható az EGSZB honlapján az alábbi címen: http://www.eesc.europa.eu/sections/ten/index_en.asp?id=7000tenen) mind nagyon hasznos volt a vélemény kidolgozása szempontjából, és világosan bebizonyította, hogy a politikai döntéshozóknak – és a közösségi oldalak esetében azok fenntartóinak és maguknak a felhasználóknak – teendő javaslatok és ajánlások megfogalmazásakor szükség van ilyen, az érintett civil szereplőkkel való közvetlen konzultációt biztosító rendezvényekre.

4.3. Érdemes kiemelni, hogy az Európai Bizottság képviselői és az európai adatvédelmi biztos is egyetért az ebben a véleményben foglalt javaslatok többségével, és hogy az Európai Bizottság már jelentős előrelépést tett egyes célkitűzések világosabb megfogalmazása és mások megvalósítása terén, mind a már elindított, mind pedig a tervezési szakaszban lévő kezdeményezések tekintetében, ami igen biztató jövőt jósol az intézmények közötti együttműködésnek.

5. Szükséges intézkedések és várható eredmények

5.1. Az EGSZB elismeri és üdvözi az Európai Bizottság munkáját, melyet az internetet használó gyermekek védelme érdekében végez, és megismétli az internetet és egyéb kommunikációs technológiákat használó gyermekek védelmére irányuló többéves közösségi program létrehozásáról szóló 2008-as véleményében foglaltakat. ⁽⁹⁾

5.2. Az EGSZB azt is megjegyzi, hogy nagyon időszerű és hasznos a fent említett önszabályozási kezdeményezés; különösen azok az intézkedések, melyek a fő kockázatok minimalizálására irányulnak.

5.3. A „Biztonságosabb internet” program (2009–2013) végrehajtási folyamata kapcsán az EGSZB hangsúlyozni kívánja, hogy párbeszédet kell kialakítani a közösségi hálózatok főszereplőivel, azaz a fiatalokkal, arra ösztönözve őket, hogy vegyenek részt a biztonságosabb internethasználatot célzó megoldások megvitatásában, kialakításában és létrehozásában.

5.4. Az EGSZB úgy ítéli meg, hogy a fiatalokat közvetlenül be kellene vonni az operatív modellek meghatározásába, valamint a közösségi hálózatokkal kapcsolatos kérdések megvitatásába és rendezésébe, mivel valószínűleg ők azok, akik a leginkább képesek gyorsan és pontosan megérteni az ezen a területen előálló nehéz helyzeteket.

5.5. Az EGSZB azt is javasolja, hogy vizsgálják meg egy olyan nemzetközi vagy európai tanfolyam megrendezésének lehetőségét, amelynek keretében szaktanácsadókat és terapeutákat képezhetnének ki arra, hogy miként nyújtsanak segítséget azoknak, akik valamilyen online környezetben visszaélés áldozatai lettek, különösen akiknek szexuális visszaélés céljából igyekeztek a bizalmába férkőzni (grooming), vagy akiket zaklattak (bullying). Az EGSZB az javasolja, hogy a „Biztonságosabb internet” program tartalmazzon kezdeményezéseket általában a tanácsadásra, és különösen az online tanácsadásra, valamint olyan programokra, melyek célja az, hogy segítsék a gyermekeket és a serdülőket az ilyen helyzetek megelőzésében.

5.6. A „Biztonságosabb internet” program (2009–2013) végrehajtásának részeként az EGSZB azt is hangsúlyozza, hogy fontos beindítani olyan kezdeményezéseket, amelyek a digitális jártasság javítását célozzák, kiemelten szem előtt tartva az olyan közösségi hálózatok biztonságos használatát, melyek célcsoportjába nem csupán gyermekek és serdülők tartoznak, hanem a népesség szelebbebb rétege, például a gyermekek oktatásáért felelős szülők, illetve idős felhasználók.

5.7. Az EGSZB úgy véli, hogy a közösségi hálózatok üzemeltetőinek önszabályozást kellene végezniük, elsősorban a kiskorúak védelme érdekében. Ugyanakkor független szereplőkre kellene bízni a fentiek betartásának ellenőrzését, és ezzel együtt törvényi védelmi minimumszabványokra van szükség.

5.8. Az EGSZB egyetért az olyan önszabályozó rendszerrel, melyet a közösségi és a nemzeti szintű társzabályozást is szem előtt tartva fejlesztenek ki, bevonva ebbe a szabályozó hatóságokat annak érdekében, hogy teljes mértékben betartsanak minden idevonatkozó megállapodást, hogy megelőzzék a visszaéléseket, hogy szankciókat helyezzenek kilátásba jogsértések esetén, és hogy társaik megbüntessék a szabályok megsértőit.

5.9. Az EGSZB elfogadja a 2008. október 17-én, az adatvédelmi hatóságok 30. nemzetközi adatvédelmi konferenciáján ⁽¹⁰⁾ elfogadott, a közösségi hálózatszolgáltatásokban a magánélet védelméről szóló állásfoglalásnak, valamint a 29. cikk szerinti munkacsoport online közösségi hálózatokról szóló véleményének ⁽¹¹⁾ legtöbb ajánlását. Arra kéri az Európai Bizottságot, hogy vegye fontolóra ezeket az ajánlásokat, és tegyen meg mindent annak érdekében, hogy az üzemeltetők is elfogadják őket.

5.10. Az EGSZB szerint további erőfeszítésekre van szükség a tájékoztatás és az oktatás megerősítéséhez már az első iskolaévtől kezdődően, hogy ne csak a kockázatmegelőzésen lehessen javítani, hanem a szóban forgó közösségi hálózatépítő oldalak használatának módján is. Ehhez közösségi szintű, illetve a tagállamokban lefolytatott figyelemfelkeltő-tudatosító kampányokra van szükség. Ehhez a „Biztonságosabb internet” program keretében végrehajtható kezdeményezéseken túl hasznos lenne egy olyan „eYouGuide” létrehozása, amely kimondottan a közösségi hálózatok felhasználóit célozza: egyfajta portál az ilyen felhasználók jogairól, ahol lehetőség lenne visszaélések bejelentésére és viták lefolytatására páneurópai szinten, azaz egy oldalon, ahol „kezelhető” a felhasználói jogok, értékelhető az európai uniós koordináció, megvitathatóak az egyes intézkedések és politikák különböző formái, és értékelhető a nemzeti hatóságok közötti együttműködés.

⁽¹⁰⁾ Az ajánlások szövege az alábbi linken olvasható: http://www.privacyconference2008.org/adopted_resolutions/STRASBOURG2008/resolution_social_networks_en.pdf.

⁽¹¹⁾ A 2009. június 12-én elfogadott vélemény az online közösségi hálózatokról.

⁽⁹⁾ HL C 224., 2008.8.30., 61. o.

5.11. Az EGSZB szerint a nemzeti és közösségi kutatási-fejlesztési programok és maguk a hálózatüzemeltetők részéről is további befektetésekre van szükség azoknak a műszaki eszközöknek a fejlesztésére és finomítására, amelyekkel szűrni lehet a felhasználókat, illetve az oldalakat, blokkolni lehet a hozzáférést, és amelyek segítségével a családok következetesen alkalmazhatják az elővigyázatossághoz kapcsolódó elveket.

5.12. Mivel az EGSZB tudatában van annak, hogy folytonosan változó, dinamikus jelenségről van szó, üdvözlendő, ha az Európai Bizottság zöld könyvet adna ki, amely a 2008 júliusában tartott nyilvános konzultáció eredményeit felhasználva kidolgozná a jövőbeli fejlesztések főbb lehetőségeit, elemezve hatásait és széles körű konzultációt folytatva a kérdésben érintett vállalatokkal, szakemberekkel, tudományos és civil szervezetekkel és szövetségekkel.

5.13. Ebből a szempontból hasznos lenne fontolóra venni egy EU-szerte egységes jogi keret kidolgozásának lehetőségét, amely a szorosabb együttműködésen és a nemzeti politikák nagyobb összehangolásán alapulna. Kiemelt figyelmet érdemel az ilyen hálózatokhoz történő csatlakozás szerződéses feltételeinek témája. Ezekben gyakran félrevezető záradékok szerepelnek, különösen ami az alkalmazandó jogszabályokat és az illetékes szerveket illeti.

5.14. Mivel alapvetően nemzetközi jelenségről van szó, melynél uniós határokon túli joghatóságok foglalkoznak a fő közösségi hálózatépítő szolgáltatásokkal, az EGSZB szerint az alábbi intézkedéseket mindenképpen megfelelően támogatni kell:

5.14.1. Nemzetközi szintű magatartási elveket és szabályokat kell kidolgozni a közösségi hálózatépítő szolgáltatásokra vonatkozóan, különösen azok esetében, melyek célcsoportját kiskorúak alkotják;

5.14.2. Intézményesíteni kell azokat a mechanizmusokat, amelyek a fenti szabályok betartásának ellenőrzésére szolgálnak; tekintettel a szóban forgó szolgáltatások jellegére, ezt mindenképpen határokon átnyúlóan kell elvégezni;

5.14.3. Politikai és gyakorlati szinten is el kell mélyíteni, és egyszerűsíteni kell a harmadik – akár európai, akár nem európai – országokkal folytatott együttműködést, hogy fel lehessen tárni a közösségi hálózatépítő oldalak használatával összefüggő kockázatokat és problémákat, hogy meg lehessen találni az idevonatkozó legjobb megoldásokat és hogy – amennyire a nemzetközi jogi keret engedi – hatékonyan fel lehessen számolni azokat a helyzeteket, amelyekben csorbulhatnak az emberek/felhasználók jogai.

5.15. Az EGSZB azt is hangsúlyozni szeretné, hogy megfelelő nemzetközi együttműködésre és koordinációra van szükség a különböző érintett felek között, hogy maximálni lehessen a biztonságos internethasználatot garantálni hivatott intézkedések hatását. ⁽¹²⁾ Ehhez proaktívabb nemzetközi megközelítés szükséges, hogy biztosítani lehessen az ismeretterjesztést és az információcserét, illetve azt, hogy összehangolják a jogalkotást és a végrehajtást, valamint hogy elő lehessen teremteni a kért intézkedések mind uniós, mind pedig Unión kívüli végrehajtásához szükséges forrásokat.

5.16. Az EGSZB arra is utal, hogy a tagállamoknak ratifikálniuk kellene az Európa Tanács számítástechnikai bűnözésről szóló, illetve a gyermekek szexuális kizsákmányolása és szexuális zaklata elleni egyezményét, ⁽¹³⁾ ami jelentős előrelépést jelentene abba az irányba, hogy az Európai Unió egységesen lépessen fel a nemzetközi szinten.

5.17. Végül az EGSZB felveti, hogy a fent említett kezdeményezések mellett nem lenne-e célszerű fontolóra venni azt a lehetőséget, hogy a különféle szervek között megoszló hatáskörök kiterjesztésével és összevonásával uniós szintű ombudsmant nevezhessenek ki az audiovizuális területen felmerülő olyan kérdések kezelésére, mint a magánélet védelme, az adatvédelem, az emberi méltóság, a válaszadási jog, a véleménynyilvánítás szabadsága stb., az összehasonlító jog szempontjából ugyanolyan irányvonalak mentén kiterjedve a közösségi hálózatokra is, mint ahogy azt a „magánélet védelmével foglalkozó biztos” kanadai modellje teszi. A kanadai biztos Facebook elleni, a személyes adatok állítólag nem megfelelő tárolása miatti fellépése – amely jelzi kiterjedt hatáskörét – a közelmúltban bekerült a hírekbe. ⁽¹⁴⁾

Kelt Brüsszelben, 2009. november 4-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke

Mario SEPI

⁽¹²⁾ Tóth Jánosnak, az EGSZB TEN szekciója elnökének állásfoglalása a „Nyilvános bemutató az internetet használó gyermekek védelméről” elnevezésű EGSZB-kezdeményezés keretében, melyet 2009. május 5-én fogadtak el (további információ: http://www.eesc.europa.eu/sections/ten/index_en.asp?id=4300003tenen).

⁽¹³⁾ <http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/QueVoulezVous.asp?NT=185&CL=ENG>.

⁽¹⁴⁾ Lásd a magánélet védelmével foglalkozó kanadai biztos (OPC) hivatalának honlapját: http://www.priv.gc.ca/aboutUs/mm_e.cfm#contenttop. A Facebookkal kapcsolatos közelmúltbeli akciója: http://www.priv.gc.ca/media/nr-c/2009/nr-c_090716_e.cfm.